

พ. ๖๔

ร. ๒๓-๖๖

พ. ๖๖-๖๖

ส.ค. ๖๖ ๖. ๖๖

๖๖-๖๖ ๖. ๖๖

ที่ ยธ ๐๔๐๔/๖๖๖๖

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๖๖ ตุลาคม ๖๖๖๖

เรื่อง การนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๖)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปสาระสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๖)
๓. รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๖) ฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาอังกฤษ
๔. สำเนาหนังสือต้นเรื่องการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๖)

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่อง การนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๖) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๖๖๖๖ มาตรา ๔ (๖) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination-CERD) เป็นหนึ่งในสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรับรองโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ ๖๐๖ ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยที่ ๖๐ เมื่อวันที่ ๖๖ ธันวาคม ๖๖๖๖ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๖๖๖๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านและจัดการเหยียดผิวและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ปัจจุบันมีประเทศที่เข้าเป็นภาคีแล้วจำนวน ๖๖ ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๖๖ กันยายน ๖๖๖๖)

๑.๒ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยภาคยานุวัติเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ ซึ่งทำให้อนุสัญญา ดังกล่าว มีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เป็นต้นมา ทั้งนี้ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ส่งผลให้รัฐบาลไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ๔ ประการ ดังนี้

(๑) การประกันให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญา

(๒) การปฏิบัติให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ตามที่รับรองไว้ในอนุสัญญา ด้วยความก้าวหน้า

(๓) การเผยแพร่หลักการของสิทธิตามอนุสัญญา อย่างกว้างขวาง

(๔) การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติให้เกิดสิทธิความก้าวหน้าของประเทศในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญา ดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการที่องค์การสหประชาชาติตั้งขึ้นตามสนธิสัญญา ในกรณีนี้คือ คณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (UN Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination)

๑.๓ การประชุมเพื่อพิจารณานำเสนอรายงานตามพันธกรณีอนุสัญญาระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี ณ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญา ดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีพันธกิจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ในการรณรงค์และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๑.๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบต่อรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๑-๓) เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และประเทศไทยได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ (ฉบับที่ ๑-๓) ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และคณะผู้แทนไทยซึ่งประกอบด้วยผู้แทน จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้เดินทางไปนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตาม อนุสัญญา ด้วยวาจา ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๙-๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการ สหประชาชาติ ได้มีข้อเสนอแนะต่อประเทศไทยจำนวน ๓๔ ข้อ เพื่อให้พัฒนาการดำเนินการตามพันธกรณี ภายใต้อนุสัญญา ดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้แทนจากทุกภาคส่วน ทั่วประเทศ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ โดยได้มีการลงพื้นที่ระดับภูมิภาคเพื่อเผยแพร่ข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสหประชาชาติ รวบรวมข้อมูลสถานการณ์การปฏิบัติตามอนุสัญญา พร้อมทั้งปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติตามอนุสัญญา จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ จัดประชุมร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อรายงานผลการดำเนินงาน ของประเทศไทยฯ นอกจากนั้น ยังได้เผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ในเว็บไซต์ ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และได้มีหนังสือเวียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ของรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ในขั้นสุดท้าย เพื่อให้ได้รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ฉบับสมบูรณ์

๒.๒ ภายหลังจากที่ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ตามข้อ ๒.๑ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมนำเสนอต่อคณะกรรมการสหประชาชาติฯ

๒.๓ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฉบับสมบูรณ์ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ดังกล่าว ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา หากเห็นชอบ กระทรวงยุติธรรมจะได้แจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติฯ ต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ

๓.สาระสำคัญของกระบวนการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗)

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ได้ใช้ระยะเวลาดังแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ เพื่อให้รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง โดยมีการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ การแต่งตั้ง “คณะกรรมการส่งเสริมการอนุวัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ” กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ได้มีคำสั่งที่ ๔๕๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานคณะกรรมการฯ และผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๒ คน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการตามพันธกรณีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติฯ รวมทั้งดำเนินการให้มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาฯ รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และเสนอแนะแนวทางการอนุวัติตามอนุสัญญาฯ

๓.๒ การเผยแพร่ผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (ปี ๒๕๕๗) ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้นำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติฯ ซึ่งคณะกรรมการสหประชาชาติฯ ได้มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของประเทศไทย จำนวน ๓๔ ข้อ เพื่อพัฒนาการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงเห็นควรได้มีการจัดเสวนาเผยแพร่รายงานฉบับแรก (ฉบับที่ ๑-๓) และสรุปข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติฯ ในกรุงเทพฯ และภูมิภาคต่าง ๆ รวม ๕ ครั้ง เพื่อให้ความรู้เรื่องอนุสัญญาฯ รับฟังสภาพปัญหาและประเด็นท้าทายในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ และรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ

๓.๓ การจัดทำร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ปี ๒๕๕๘) กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับที่ปรึกษา คือ นางสิน้อย เกษมสันต์ ณ อยุธยา อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ และอดีตผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ประมวลข้อมูลจากการลงพื้นที่ในปี ๒๕๕๗ การดำเนินการตามอนุสัญญา และข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาจัดทำเป็นร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) ทั้งนี้ การจัดทำร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมการอนุวัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งได้ประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

๓.๔ การวิพากษ์ร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) (ปี ๒๕๕๙) กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ลงพื้นที่เพื่อนำร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) ไปหารือร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย โดยจัดขึ้นในระดับภูมิภาค ๔ ภูมิภาค รวมทั้งกรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงได้นำมาปรับแก้เป็นระยะๆ พร้อมทั้งเสนอให้คณะกรรมการส่งเสริมการอนุวัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบพิจารณาเพื่อรับรองร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) ให้เป็นฉบับสมบูรณ์ (ฉบับภาษาไทย)

๓.๕ การจัดทำคำแปลร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) เป็นภาษาอังกฤษ (ปี ๒๕๖๐) กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดทำคำแปลร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) เป็นภาษาอังกฤษ และได้มีคำสั่งที่ ๒๐๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ แต่งตั้ง “คณะทำงานตรวจทานคำแปลร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ฉบับภาษาอังกฤษ” ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาคความมั่นคงแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ รวมทั้งได้จัดการประชุมเพื่อตรวจทานร่างรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) ฉบับภาษาอังกฤษ เป็นระยะ ๆ จนแล้วเสร็จเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติขององค์การสหประชาชาติต่อไป

๔. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗)

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย (ฉบับที่ ๔-๗) มาจากทุกภาคส่วนในภูมิภาคทั่วไป ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน สมาคม ในระดับภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกเลือกปฏิบัติ และละเมิดสิทธิเสรีภาพ รวมจำนวนประมาณ ๖๑๕ คน

๕. สาระสำคัญของรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗)

๕.๑ ความเบื้องต้น

รายงานฉบับนี้ เป็นรายงานรวมของรายงานฉบับที่ ๔-๗ ซึ่งเป็นการนำเสนอรายงานผลการดำเนินการของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน โดยจัดทำขึ้นตามกรอบแนวทางขององค์การสหประชาชาติ คือ เอกสาร A/RES/68/268 วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗ ประกอบกับข้อเสนอแนะทั่วไปที่กำหนดและรับรองโดยคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ทั้งนี้ เนื้อหาของรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำรายงานและสถานการณ์ทั่วไป ประเด็นท้าทาย แนวทางการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

ส่วนที่ ๒ การดำเนินการของประเทศไทยที่มีต่อข้อกังวลและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ข้อบัญญัติและกลไกต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมีอยู่เพื่อรองรับส่วนที่เป็นสาระบัญญัติ คือ ข้อบทที่ ๑-๗ ของอนุสัญญา โดยเฉพาะในประเด็นที่คณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติกำหนดไว้

๕.๒ สาระสำคัญของรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ (ฉบับที่ ๔-๗)

รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ (ฉบับที่ ๔-๗) เป็นการรายงานความก้าวหน้าและการดำเนินงานของประเทศไทยตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ซึ่งสาระสำคัญ คือ การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายและนโยบายเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ โดยเฉพาะเรื่องการทบทวนนโยบายระดับชาติและระดับท้องถิ่น การถอนข้อสงวนและประกาศถ้อยแถลงดีความ คำจำกัดความของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ คดีการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ความเสมอภาคด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง การเข้าถึงความเป็นพลเมือง การพิสูจน์ตนเอง ความเท่าเทียมของผู้แปลงสัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในป่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ความเสี่ยงต่อการสูญหายของภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ อคติและการเหมารวมเชิงลบ สถานการณ์ของสตรีไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กฎหมายพิเศษที่ใช้บังคับในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเก็บตัวอย่างดีเอ็นเอของนักเรียนชาย สมาชิกเครือข่ายสำนักงานศูนย์วัฒนธรรมสลัตัน (BUMI) การแสวงประโยชน์จากแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน การเลือกปฏิบัติต่อแรงงานอพยพ/โยกย้ายถิ่นฐานหญิง ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาแหล่งพักพิง ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงจา ประเด็นการค้ามนุษย์ รวมทั้งการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากคณะกรรมการสหประชาชาติฯ เช่น การให้สัตยาบันสนธิสัญญาอื่น ๆ คำประกาศภายใต้ข้อ ๑๔ การติดตามผลแผนปฏิบัติการเดออร์บัน การแก้ไขข้อ ๘ การเผยแพร่รายงานประเทศของรัฐบาล และข้อสังเกตของคณะกรรมการสหประชาชาติฯ การเสวนากับภาคประชาสังคม การติดตามผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสหประชาชาติฯ และการดำเนินการตามวรรคต่าง ๆ ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ

นอกจากการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติฯ แล้ว ประเทศไทยยังได้ดำเนินการในประเด็นอื่นอันเป็นการปฏิบัติตาม ข้อบทที่ ๑-๗ ของอนุสัญญาฯ ซึ่งเกี่ยวกับคำจำกัดความของการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในกฎหมายภายใน (ข้อบทที่ ๑) การประณามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและนโยบายจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (ข้อบทที่ ๒) การประณามการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ

และสิทธิแบ่งแยกผิว (ข้อบทที่ ๓) การประณามการเผยแพร่ความคิด หรือองค์การที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหนือกว่าทางเชื้อชาติ (ข้อบทที่ ๔) การประกันของบุคคลที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เช่น สิทธิเท่าเทียมกันภายใต้ศาลและกระบวนการยุติธรรม สิทธิในสวัสดิการและการคุ้มครองโดยรัฐ สิทธิทางการเมือง สิทธิเข้าร่วมในการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงและสมัครรับเลือกตั้ง สิทธิพลเมืองอื่น ๆ สิทธิในการมีเสรีภาพในการโยกย้ายและการพำนักอาศัยในเขตแดนของรัฐ สิทธิในการเดินทางออกจากประเทศหนึ่งประเทศใด รวมทั้งประเทศของตน และกลับคืนมายังประเทศของตน สิทธิในการครองสัญชาติ สิทธิในการสมรสและเลือกคู่สมรส สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน ทั้งโดยส่วนตัวและโดยส่วนรวมกับบุคคลอื่น สิทธิในการรับมรดก สิทธิในการมีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึกและศาสนา สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบและการรวมกลุ่ม สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิในการมีงานทำ เลือกงานอย่างเสรี มีสภาพการทำงานที่เหมาะสม ได้รับความคุ้มครองจากสภาพตงาน ได้รับค่าจ้างที่เท่าเทียม และผลตอบแทนที่ยุติธรรม สิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย สิทธิในบริการสาธารณสุข การแพทย์ การประกันสังคม และบริการสังคม สิทธิในการเข้าถึงสถานที่และบริการสาธารณะ (ข้อบทที่ ๕) การคุ้มครองเยยวยา (ข้อบทที่ ๖) และหน้าที่จัดให้มีมาตรการเกี่ยวกับการศึกษาและการสอน วัฒนธรรมและสารสนเทศ (ข้อบทที่ ๗)

จากการดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ (ฉบับที่ ๔-๗) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พบว่าประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาฯ โดยมีการบัญญัติ รวมทั้งปรับแก้ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และแนวทางปฏิบัติหลายประการซึ่งเป็นการช่วยขจัดอุปสรรคทางเชื้อชาติ และเอื้อต่อความสำเร็จของการปรับใช้อนุสัญญาฯ ภายในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพัฒนาการในการอนุวัติการกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบ และนโยบายของรัฐให้รองรับและมีความสอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ ที่สำคัญ หลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๕ และฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศ กสทช. หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้น

นอกจากกฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบาย ที่ประเทศไทยอนุวัติการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ เรียบร้อยแล้วนั้น ประเทศไทยยังมุ่งมั่นในการรับรองและเคารพสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ตามอนุสัญญาฯ อย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการร่างกฎหมายเพื่อรองรับพันธกรณีดังกล่าว เช่น ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... (โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างฯ) ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ... (โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างฯ) ร่างพระราชบัญญัติดินนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ... (ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและจะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) ฯลฯ

ทั้งนี้ จากกระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ (ฉบับที่ ๔-๗) พบว่าประชากรกลุ่มชาติพันธุ์บางส่วนยังประสบปัญหาบางประการ เช่น ปัญหาสถานะบุคคลและสิทธิของบุคคล เช่น ยังคงมีจำนวนคนไร้สัญชาติตกค้างอยู่และการรับรองสัญชาติไทยของคนไทยพลัดถิ่น ปัญหาการดำเนินการต่อบุคคลที่อยู่ในความห่วงใยของสหประชาชาติที่เข้ามาในประเทศไทย

โดยมีขอบด้วยกฎหมาย การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายและนโยบาย ปัญหาแรงงานและประกอบอาชีพ การเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกัน ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในการรักษาทรัพยากร วัฒนธรรม ค่านิยม และอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่ม การเผยแพร่ความรู้และการสร้างความตระหนักรู้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ถึงความจำเป็นในการมีบัตรรับรองสถานะบุคคลเพื่อการเข้าถึงบริการพื้นฐานด้านการศึกษา สาธารณสุข และสิทธิขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ปัญหาการขาดการจัดเก็บระบบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นระบบ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

อย่างไรก็ดี รัฐบาลไทยได้พยายามแก้ไขปัญหาลำนี้มาอย่างต่อเนื่องจวบจนปัจจุบัน ทั้งในทางกฎหมาย นโยบาย และปฏิบัติ ประกอบกับองค์กรภาคเอกชน องค์กรชุมชน และภาคประชาสังคมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเข้มแข็งร่วมกับภาครัฐ โดยประเทศไทยมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการส่งเสริมสิทธิของทุกกลุ่มในสังคมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพยายามเร่งรัดสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้มากขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศพัฒนาขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับในความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข

๖. ข้อกฎหมายภายในประเทศ และพันธกรณี หรือ กรอบแนวทางระหว่างประเทศ

๖.๑ กฎหมายภายในประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ประกอบกับมาตราในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ มาตรา ๖๖

๖.๒ พันธกรณี หรือกรอบแนวทางระหว่างประเทศ

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination – CERD)

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อประเทศไทยเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติ

๗.๑ ระดับประเทศ

(๑) แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของประเทศไทยในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการกำหนดมาตรการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

(๒) แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่ดีของประเทศไทยในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ อันจะทำให้ได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากนานาประเทศซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม การค้า การลงทุน ฯลฯ

๗.๒ ระดับสังคม

ได้รับทราบถึงการดำเนินการส่งเสริม คุ้มครอง รวมทั้งการกำหนดมาตรการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติภายในประเทศ

๗.๓ ระดับประชาชน

(๑) ประชาชนเกิดความมั่นใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินการของรัฐบาลไทยในการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

(๒) ประชาชนมีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของตนซึ่งทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

(๓) ประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อยและมีสันติสุขในการดำรงชีวิต

๘. ความเห็นของกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้วเห็นว่า รายงานผลการดำเนินการของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานเชิงบวกของประเทศไทยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination) รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศไทย ดังนั้น การนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยฯ ดังกล่าวต่อคณะกรรมการสหประชาชาติฯ จะเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ทบทวนการดำเนินงานและสถานการณ์ของประเทศไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการเน้นย้ำเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นของรัฐบาลไทยในฐานะรัฐภาคีที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ โดยเฉพาะการเคารพสิทธิมนุษยชนแก่บุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนภาพลักษณ์ที่ดีด้านสิทธิมนุษยชนให้กับประเทศไทยในฐานะรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และผู้นำอาเซียนในการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

๙. ข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา

กระทรวงยุติธรรม ขอเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้คณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาดังนี้

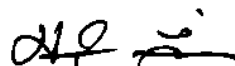
๙.๑ เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๙.๒ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเสนอรายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ฉบับที่ ๔-๗) ฉบับภาษาอังกฤษ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(ประจักษ์ จันทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๗๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sirior.n.a@rlpd.go.th